דרשוני כרך א — מַן מִן השמים

מַן מִן השמיסוזאן וינגרטן

'וְהַמָּן כִּזְרַע־גַּד הוּא וְעֵינוֹ כְּעֵין הַבְּדֹלַח. שָׁטוּ הָעָם וְלָקְטוּ וְטָחֲנוּ בָרֵחַיִם אוֹ דָכוּ בַּמְּדֹכָה' (במדבר יא, ז-ח)

שאלה אלישבע אשת אהרן: המן נופל מן השמים ומדוע עלינו לטחנו ולדוכו? אמרה לה מרים: 'אלו מלאכות שהאשה עושה לבעלה: טוחנת ואופה ומכבסת ומבשלת ומיניקה את בנה ומצעת את המיטה ועושה בצמר'.אמרה לה אלישבע: 'הכניסה לו שפחה אחת – לא טוחנת ולא אופה ולא מכבסת': רק הנחותות ביותר טוחנות ברחיים, שנאמר 'מבכור פרעה הישב על כסאו עד בכור השפחה אשר אחר הרחים' (שמות יא, ה).אמרה לה מרים: אבל אפילו המלאכים עצמם טוחנים מן, שנאמר 'וימטר עליהם מן לאכל ודגן שמים נתן למו. לחם אבירים אכל איש' (תהלים עח, כד-כה). כל זמן שאשה טוחנת את המן, אף הנחותה ביניהן, נדמית היא למלאך!אמרה לה אלישבע: לא כן אחותי, שמלאכים – אין דרכם לכבס ולבשל ולהיניק את בניהם ולהציע את מיטתם ולעשות בצמר...

אלישבע אשת אהרן – על פי שמות ו, כג. אלו מלאכות – משנה, כתובות ה, ה. הכניסה לו שפחה – שם. אפילו המלאכים – על פי בבלי, יומא עה, ע"ב: 'לחם אבירים אכל איש' – לחם שמלאכי השרת אוכלין אותו', וכן בתרגום השבעים.